A°. 1841. — N°. 2.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal 's weeks* wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 5 JANUARI.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De Europische hoofdmagten bij den aanvang van 1841.

II.

(*Zie no. 1.*)

Ook door dezen kamp werd de indeeling van Europa, en de verhouding der dynastiën weder veranderd, gelijk vroeger door de godsdienstoorlogen. Vele kleine staten gingen onder, eenige groote werden nog grooter; eene nieuwe dynastie hield zich in Zweden staande; door het constitutionele stelsel of deszelfs bestrijding kwam een nieuw leven in oude staten; Duitschland erlangde, sinds het niet meer één rijk was, eene gansch andere physionomie; onder de Europische staten nam Rusland eene hoofdplaats in. Echter duurde sedert het sluiten des vredes de strijd der beginsels in het klein voort en schiep nieuwe betrekkingen, een nieuw koningrijk in België, groote veranderingen in Frankrijk, Portugal en Spanje.

Was evenwel de magt der politische beginsels naar evenredigheid verzwakt, en zijn hunne uitwerkselen niet meer dezelfde als die voor vijftig jaren, — zoo trad thans de magt der materiële belangen des te beslissender in de perken. Op deze magt had Engeland, gedurende de revolutie-oorlogen, vooral gesteund; aan haar dankt het zijn ontzaggelijk overwigt in de Europische weegschaal. Op Engeland zag men met afgunst of met het navolgend instinct der armoede. De vrede begunstigde de materiële belangen; de volken begeerden derzelver bevrediging allerwege, vooral in Duitschland, hetwelk door handels-beperkingen het meeste geperst was. In Frankrijk daarentegen stelde men steeds de politische beginselvraag boven die der materiële belangen, en slechts de juli-dynastie, door de republikeinsche partij gedrongen, klemde zich juist daarom aan de materiële belangen, als aan een anker. Frankrijk, wilde men, zou bij industrie en handel het politische redeneren vergeten; maar Frankrijk kon het niet. Ook in de overige staten werden, hier meer daar minder, en naar gelang de staat van vrede medebragt, de materiële belangen bevorderd, alhoewel eenzijdig en met dat uit ouderen tijd herkomstig karakteristiek egoismus, 't welk door bevordering van inlandsche nijverheid en door verbods- of bezwarings-maatregelen tegenover het buitenland, het eigen land geen gering voordeel onthouden wil en het juist daardoor geen grooter van buiten verschaft. Over het algemeen is echter de magt der materiële belangen die, welke men in onze dagen, het minst miskent; en als de jongste en nieuwste bemagtigt zij — wat ook idealisten en poëten tegen haar proza inbrengen — zelfs de fantasie en ontvlamt dweepers van allerlei soort, onder welke de St. Simonisten zich vooral hebben onderscheiden.

Het aanzien der thans bestaande dynastiën en staatsregeringen is gevolgelijk als de vijfde hoofdmagt in Europa slechts uit de vier voornoemde hoofdmagten af te leiden. De staat, die in onze dagen magtig is, put zijne magt uit de energie, de levenskracht, de herinneringen en hoop, den roem en de eerzucht der natiën, of uit godsdienstige sympathiën, uit oude vroomheid en geloofstrouw, uit de nog steeds wakkere kerkelijke partijzucht, of uit de kracht van het politische beginsel, of uit de vastberadenheid van politische corporatiën en partijen, of uit de opwelling der materiële belangen, uit de welvaart en den gelukkigen ijver der nijvere standen, of eindelijk uit verscheidene dier bronnen van magt, uit alle, tevens.

Veel komt er op aan, in hoe verre binnen eenen staat die magten zelve niet met elkander strijden, en in hoe ver de regering vrije hand heeft om er zich van te bedienen: en verder, hoe sterk de sympathiën of antipathiën buiten den staat zijn, in hoe ver de staat buiten 's lands natuurlijke bondgenooten of natuurlijke vijanden heeft. Eerst na dit alles te hebben overwogen, kan men de ware kracht der staten afmeten. Menigen schijnen veel middelen ter beschikking te staan, maar hij kan zich niet vrijelijk van dezelve bedienen. Menige kan er vrij over beschikken en is in zich zelven zeer sterk, maar heeft des te meer buitenlandsche antipathiën tegen zich.

Overigens hebben de bestaande regeringen tegenwoordig alleen het initiatief. Optredingen van natiën als zoodanig, optredingen van groote godsdienstige partijen, optredingen van groote politische partijen ten gunste van een beginsel, zonder aanmerking der bestaande staten, zijn onwaarschijnlijk. Zelfs bijaldien zoodanige nationale, geloofs- en beginselvragen een Europisch gewigt mogten erlangen, zouden zij aldra in vragen des belangs voor de bestaande staten overgaan, en hun gewigt slechts in de groote weegschaal des Europischen evenwigts leggen; of wel, een staat, gelukkiger en scherpzigtiger dan de andere, zou zich al de voordeelen toeëigenen, welke de overspanning en zege eener partij verworven had.

Zonder dus te miskennen dat de bestaande staten hunne magt uit zeer verschillende en niet altoos juist te berekenen bronnen scheppen, zien wij in hen toch de naaste bezitters en vruchtgebruikers dier bronnen, en de vertegenwoordigers van alles wat magt heet. Uit dit oogpunt willen wij een vlugtigen blik op de vijf dominerende mogendheden van Europa werpen; op Groot-Britanje, Frankrijk, Rusland, Oostenrijk en Pruissen.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 9 dec. De Porte heeft den vreemden gezanten bij eene rondgaande nota van den 23sten dezer berigt, dat, ten gevolge der geheele bezetting van de Syrische kusten door de Osmannische troepen, de blokkade der havens en landingsplaatsen langs deze kusten als opgeheven moet worden aangemerkt.

— Luidens berigten uit Beyruth van den 30sten november, gisteren alhier ontvangen, heeft *Ibrahim*-pacha den 21sten zijne legerplaats bij Malaka en in de omstreken van Zahlé verlaten, en met zijne troepen den weg naar Damascus over den Anti-Libanon ingeslagen. Zoodra had [illegible] afstands zich onthoudende emir *Beschir* [illegible] deze beweging [illegible] vernomen, of hij brak met 4000 bergbewoners en 500 man irreguliere kavallerie op en bezette de door de Egyptenaren verlaten stelling van Malaka en Zahlé. De emir schreef dadelijk aan alle scheiks (opperhoofden) der omgelegene distrikten in de vlakten van Colesyrië, om hen op te roepen, ten einde zich aan den sultan te onderwerpen; waarop zich de bewoners der genoemde streken in grooten getale naar den emir begaven en wapenen verlangden om daarmede de Egyptenaren te bevechten.

— In de *Augsburger Allgem. Zeitung* leest men: Betrekkelijk het meergemelde stranden van de stoomboot „*Seri Pervas*" ontvingen wij heden een omstandig berigt van een' der zich op dezelve bevonden hebbende Duitsche ridders, hetwelk de Triëster geruchten van eenen opstand van het scheepsvolk wederlegt. Deze geruchten berusten op eene verwisseling met twee Turksche transportschepen, waarvan de manschap op zee was begonnen te rebelleren.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 30 dec. De heer *von Hess*, generaal-majoor in dienst van Z. M. den keizer van Oostenrijk, is het laatst van Darmstadt alhier aangekomen, en zal eenige dagen in deze stad doorbrengen.

Wat men ook aangaande de vreedzaam luidende nota van den heer *Guizot* moge zeggen, men zou bijna met zekerheid durven beweren, dat Duitschland zijne contingenten zal voltallig maken. Men kan zulks, wel is waar, nog geene toerusting noemen, maar Duitschland moet op zijne hoede zijn, daar het maar al te zeer bekend is, dat Frankrijk, en wel in den Elzas, zijne toerustingen krachtdadig voortzet, en al de beschikkingen van den heer *Thiers* nog in volle kracht worden gehouden. Het is dus, gelijk wij reeds vroeger gemeld hebben, dat er in het gunstigste geval slechts hoop op eenen gewapenden vrede bestaat.

Manheim, 28 dec. Het saizoen voor de Rijnbaden is wel is waar over het algemeen lang voorbij, echter doen er zich bij het tegenwoordige koude weder nog liefhebbers op, die baden in den Rijn nemen. Te dien einde is een klein huisje op de ijskorst van den Rijn gebouwd, waarin het ijs uitgekapt en eene kuip tot gebruik der badgasten geplaatst is. Of dit koud genoegen vele navolgers zal vinden, staat zeer te betwijfelen. (*M. J.*)

Darmstadt, 31 dec. Onze krijgstoerustingen gaan geregeld haren gang en wel zoo, dat men thans reeds van de oprigting eener reserve spreekt, voor welker kleeding reeds voorzorgen genomen zijn.

OOSTENRIJK.

Weenen 26 dec. De nationale bank alhier heeft volgens haar privilegie de bevoegdheid, boven de uitgegeven actiën, nog 50,000 stuks andere uitlegeven, welke, voor de nominale waarde aan de bezitters der oudere afgestaan, het fonds derzelve met 30 millioen gulden vergrooten zou. Daarmede, en met de overige beschikbare kapitalen, zegt men, zou de bank de nieuwe leening willen bestrijden, en welligt hare operatiën te gelijk op het leenwezen der hypotheken (*Hypotheken-Leihwezen*) uitbreiden, hetwelk onder het [illegible] haren concessiën ligt. Deze leening zou echter met geene loterij verbonden zijn, maar eene [illegible] 4 of 3½ pCt. geven. — Naar men verneemt, houdt de *Deutsche Nationalzeitung* met [illegible] op bevel der hertogelijke regering te Brunswijk [illegible]. De reden van dit verbod vindt men in de [illegible] van dezelve, en mogelijk in eene [illegible] de *Leipziger* [illegible] overgenomen [illegible] beleedigend voor de Pruissische regering [illegible]. ([illegible] *D.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 28 *dec.* De sterfte is hier tegenwoordig zeer sterk; in de laatste week zijn hier 70 personen meer gestorven dan geboren. Een jong geneesheer van naam, Dr. *Behrend*, is eergisteren overleden.

BADEN.

Lorrach, 24 *dec.* Gisteren had in onze nabuurschap een schrikkelijk voorval plaats, dat getuigenis draagt van diepe zedelijke bederfenheid. In den zaagmolen, te Eimeldingen, waren de molenaar *K. Scheuer* en zijne vrouw alleen te huis, toen de eerste in zeker huis, ongeveer tien minuten van den molen verwijderd, binnen trad, en den bewoner van hetzelve ter hulp kwam roepen, omdat de kleederen zijner vrouw in brand stonden en zij in groot gevaar verkeerde. Men spoedde zich naar den molen, doch vond de ongelukkige reeds zoodanig over het gansche ligchaam geroosterd en gebraden, dat alle hulp te laat kwam, en zij, na een allersmartelijkst lijden van 5 uur, den geest gaf. Voor haren dood gaf zij aan den burgemeester, in tegenwoordigheid van verscheidene personen, te kennen, dat haar man de stichter van dit ongeluk was; dat hij met een brandend hout de kleederen, die zij aan had, in brand gestoken en zich toen verwijderd had. Deze opgaaf bekomt daardoor eenige geloofwaardigheid, dat de man, in plaats van zelf den brand te blusschen, naar een afgelegen huis liep, en dat hij zich met zijne vrouw alleen heeft bevonden. Hij is dan ook gearresteerd geworden. De beide echtgenooten waren aan den drank verslaafd, en de man reeds 77 jaar oud. Ook de omgekomen vrouw was reeds vrij bejaard. (*F. O. P. A. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 31 *dec.* De *Times* maakt zich ongerust, dat de herstelling van de goede verstandhouding tusschen Rusland en Frankrijk, blijkens de zeer vriendschappelijke nota, welke graaf *Pahlen* verleden zaturdag bij het Fransche kabinet ingeleverd heeft, tot eene verbreking van de zoo zeer op prijs gestelde alliantie tusschen Rusland en Engeland zal leiden. Daar er echter te gelijker tijd eene dergelijke niet minder vriendschappelijke nota, van wege Oostenrijk, bij het Fransche kabinet ontvangen is, zijn anderen van gevoelen, dat deze nota's geene andere strekking hebben, dan om als antwoord te dienen op eene nota van den heer *Guizot*, waarbij hij aan al de vier hoven te kennen gegeven heeft, dat het tegenwoordige Fransche kabinet nu bereid was, overeenkomstig het memorandum van lord *Palmerston* van den 17den juli, zijnen zedelijken invloed in Egypte tot schikking van de Oostersche kwestie aan te wenden; eene verklaring, waarover de Noordsche mogendheden niet anders dan hun genoegen kunnen betuigen.

— In den *Morning Chronicle* leest men het volgende:

De hoop niet alleen op vrede, maar tevens op eene algeheele staking der krijgstoerustingen, is in de laatste dagen sterk toegenomen. Brieven uit Weenen en Berlijn geven de verzekering, dat die beide hoven voldaan zijn met de door den heer *Guizot* gegevene inlichtingen en dat tegenbevelen zijn uitgevaardigd. De koning van Beijeren ontslaat met het einde des jaars de helft van zijne militaire ligting. Noch in het Palatinaat, noch langs den Rijn zullen legerkampen worden opgerigt. Het garnizoen van Mainz zal wel versterkt worden en misschien zal met de fortificatie van Rastad worden voortgegaan en zullen andere militaire maatregelen genomen worden ter opweging tegen de ligting in Frankrijk van 150,000 man; maar de Duitsche mogendheden hebben opgehouden deze wapening voor het oogenblik als dreigende te beschouwen. Ook Engeland deelt in dit gevoelen.

— Te Dublin heeft op jl. vrijdag, kersdag, in een der roomsch-katholieke kapellen een vreesselijk ongeluk plaats gehad. Op dien dag werd eene vroeg-mis, in eene kapel in Francis-street, gevierd, waarbij de toevloed der geloovigen zoo overgroot was, dat men het er niet kon uithouden. Eensklaps breekt het getimmerte van eene der door de gemeente bezette galerij-banken. Daarbij kraken de planken en balken derwijze geweldig dat eenige vrouwen door haar geschrei: »het dak stort in!" algemeen verwarring en schrik verspreiden. Nu wil een ieder ter deur uit vlugten, en in één oogenblik zien liggen honderden menschen over, op, boven en onder elkander tot eenen verwarden mengelklomp opgestapeld. Meer dan 100 personen zijn meer of minder zwaar, velen doodelijk gekwetst. Twee vrouwen en een kind zijn allervreeselijkst gekneusd en verminkt uit den hoop gepaald. Van de overige gekwetsten zijn spoedig daarop vier overleden.

— De heden ontvangene tijdingen van Lissabon tot 23 december zijn ongunstig, daar, ofschoon de vrede niet zal verbroken, en de Douro-kwestie door tusschenkomst van Engeland minnelijk geschikt zal worden; iets, hetwelk zoo het schijnt te Lissabon nog niet bekend was, er echter groote onkosten gemaakt zijn door de krijgstoerustingen, waarvoor reeds onderscheidene inkomsten bij voorraad zijn verpand; al hetwelk niet anders dan een ongunstig vooruitzigt voor de fondsenhouders moet opleveren. Te Lissabon had men de bank schier bestormd om klinkende munt. — Het gouvernement had eene genoegzaam algemeene amnestie verleend.

FRANKRIJK.

Parijs, 30 *dec.* In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden heeft de heer *Humann*, minister van financiën, het gewoon budget voor 1842 voorgesteld. Dat budget is aanmerkelijk hooger dan het vorige; hetzelve beloopt eene som van 1316 millioen, behalve de aangevraagde kredieten voor buitengewone werken, waarmede hetzelve tot 1400 millioen wordt opgevoerd. Het buitengewoon budget zal nog een aanmerkelijker deficit daarstellen. De minister gaf te kennen, dat er noodzakelijkheid bestaat, om het financiëel stelsel van 1837 te verlaten. Men kan echter het amortisatie-fonds niet aanspreken. Men mag niet vergeten, dat het enkel gerucht van oorlog de rente tot 100 franken heeft doen vallen, en dat alstoen de noodzakelijkheid zich opdeed om aan de amortisatie hare werkzaamheid te hergeven. Het tot hiertoe bestaande te-kort bedraagt 500 millioen. Ter aanvulling van hetzelve is op de ontvangsten niet te rekenen. Het excedent der inkomsten is altijd door onvoorziene uitgaven verzwolgen geworden. Dien ten gevolge vroeg de minister magtiging tot het sluiten eener leening van 450 millioen franken kapitaal, ter bestrijding van de buitengewone uitgaven voor de departementen van oorlog, marine en openbare werken. De minister deed daarbij echter opmerken, dat de schatkist nog eene reserve bezat van 200 millioen. Hij gaf daarna een algemeen overzigt der financiën, zoo van uitgaven als hulpbronnen. Bij de voorstelling van het budget der middelen, meende hij, dat, ten gevolge der leening, er middel zal gevonden zijn, om het evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven te herstellen, zonder de toevlugt te nemen tot nieuwe belastingen. Het ministerie gelooft aan den vrede, op dien grond maakte hij aanspraak op vertrouwen. Hij hoopte binnen weinig tijds de financiën in eenen normalen toestand teruggebragt te zien.

Daarna is de kamer overgegaan tot de behandeling van het krediet van 3,600,000 franken, aangevraagd ten gevolge der schade, door de laatste overstroomingen te weeg gebragt.

— Uit Algiers wordt gemeld, dat de twee door den generaal *Lamoricière* laatst gedane, met goeden uitslag bekroonde togten de stammen der Kabaïlen met een grooten schrik vervuld hebben, dat zij allen om vrede roepen, en de zaak des emirs verloren schijnt. Hoofdzakelijk wordt zulks daaraan toegeschreven, dat de Arabieren gewoon zijn des winters van de vermoeijenissen van den oorlog uit te rusten, in dat jaargetijde de verliezen, die zij geleden hebben, te herstellen, en hunne bijzondere zaken te ordenen. Thans daartoe niet meer in staat zijnde, is het misnoegen dermate geklommen, dat men den emir luide verwenscht. *Abd-El-Kader* bevindt zich te Tlemcen, alwaar hij een corps geregelde ruiterij oprigtte, ten deele zamengesteld uit ontloopen Spahis, van welke hij verwacht, dat zij dit corps op de Europische wijze zullen kunnen oefenen. Men meent echter, dat die verwachting geheel hersenschimmig is, en ziet zijnen val te gemoet, daar zelfs de meest krijgshaftige stammen niet langer willen oorlogen.

Parijs, 31 *dec.* Wij hebben heden eenige mededeelingen ontvangen, welke volkomen de tijding bevestigen, dat door het ministerie van oorlog alreeds bevelen zijn uitgevaardigd om tot de ontwapening over te gaan.

De heer *Humann* heeft gisteren de maatregelen nader ontwikkeld, welke hij wenschte in het werk te stellen om het op de schatkist drukkende buitengewone te-kort te bestrijden. Hij slaat voor: 1° om de amortisatie kas aan te wenden ter voorziening in het ongedekte: 2°. om voor 250 millioen schatkist-biljetten te creëren; 3°. om de bevoegdheid te hebben tot het aangaan eener geldleening, welke 450 millioen zonde kunnen beloopen.

Men weet nog niet hoe groot het bedrag is van de reserve der amortisatie-kas. Deze reserve is tot eene aanzienlijke som gestegen, sedert zij gedurende tien jaren niet meer strekte ter inkoop van 5 pCts. fondsen. Men zoude daarvan 200 millioen voor de openbare werken hebben kunnen besteden, zonder dat zulks bemerkt ware: doch het meerendeel der door den heer *Thiers* bevolen buitengewone uitgaven werd op die reserve getrokken, zoodat een groot gedeelte daarvan moet zijn geabsorbeerd.

Zonder dus deze amortisatie-kas te rekenen, waarvan men de beschikbare som nog niet kan te weten komen, moeten bij de 450 millioen der geldleening 250 millioen schatkist-biljetten worden gevoegd, weshalve het gouvernement binnen den tijd van een jaar 700 millioen zal noodig hebben.

Alhoewel de heer *Humann* zich de bevoegdheid wenscht voor te behouden om de geldleening niet tot stand te brengen, ingeval de staatkundige aangelegenheden eene gunstige wending nemen, of om ten minste slechts een gedeelte van de 450 millioen te negociëren, mag men niet te veel op zulk eenen voordeeligen uitslag rekenen, en wij vreezen dat Frankrijk, door alzoo te wachten met het aangaan der geldleening, tot dat de overige mogendheden de geldmiddelen van Europa hebben uitgeput, naderhand zal gedwongen wezen om zich drukkende bedingen der bankiers te getroosten.

— De *Presse* verzekert: hetgeen ook in de *Gazette* en andere bladen bevestigd wordt, dat de generaal *Bugeaud*, ter vervanging van den maarschalk *Valée*, tot gouverneur-generaal der Fransche bezittingen in Afrika is benoemd, en voegt er bij, dat door die benoeming het ministerie van den 29sten october niets anders gedaan heeft dan gevolg te geven aan het ontwerp, reeds door den minister *Thiers* gevormd, doch waaraan deze geen gevolg heeft durven geven, dewijl hem zulks door de dagbladen was verboden.

— De *National* neemt uit een Brusselsch dagblad eenen brief over, den 26sten december geschreven, uit Parijs, van den volgenden inhoud: — Het Fransche gouvernement geeft toe aan de vorderingen der vreemde mogendheden. Het ministerie van den 29sten october heeft tot de ontwapening besloten. Sedert vier dagen is de toegang tot de bureaux van het ministerie van oorlog gesloten; voor allen, die van geene bijzondere vergunning voorzien zijn. De employés van dat departement zijn, sedert dien tijd, bij uitsluiting bezig met den arbeid betrekkelijk de ontwapening. In weêrwil van het kersfeest, hebben zij gisteren den geheelen dag zich daarmede wederom bezig gehouden.

— Men schrijft uit Livorne dd. 23 dec.: H. M. de gewezen koningin-regentes van Spanje, *Maria Christina*, is heden van hier naar Rome vertrokken.

BELGIË.

Brussel, 31 *dec.* Men rekent, dat de openbare geldmiddelen over het jaar 1840 bijna drie millioen franken boven de raming hebben opgebragt. — De verkochte domeinen, de registratie en de inkomende regten hebben daarbij den voordeeligsten uitslag opgeleverd. De rekening der ijzeren wegen is nog niet bekend. Men wil, dat dezelve niet zoo onvoordeelig uitkomt, als gewacht is geworden.

— Eene der redenen, waarom 'er nog geene meerdere toenadering van Rusland tot België bestaat, moet daarin worden gezocht, dat de uitgeweken Poolsche generaal *Skrynecki* steeds bij de Belgische landmagt aangesteld blijft.

Brussel, 1 *jan.* Men schrijft uit Luxemburg van den 29sten, dat aldaar overeenkomsten zijn gesloten, om genoemde Bonds-vesting voor den tijd van twee jaren van den noodigen leeftogt te voorzien, berekend voor eene bezetting van 10,000 man.

Brussel, 2 *jan.* Men leest in den *Commerce Belge*: — De graaf *F. Meeus*, gouverneur der *Société Générale*, heeft bekend gemaakt, dat de société, door middel van regtstreeksche onderhandelingen, de verschillen, welke tusschen haar en Z. M. koning *Willem Frederik* bestonden, nopens hoogstdeszelfs persoonlijke belangen, heeft mogen vereffenen."

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 3 *jan.* In een der dagbladen leest men: — Van goederhand zijn wij geïnformeerd, dat de lang verwachte concessie tot het aanleggen eener stoomboot-dienst op de rivier de Linge, door Z. M. goedgunstig is verleend geworden aan den heer *J. W. de Groot* te Gorinchem, dewelke bereids eene stoomboot daarvoor aangekocht heeft, om die dienst met 15 april e. k. te openen.

's Gravenhage, 2 *jan.* Zijne Exc. de gouverneur van Zuid-Holland heeft de hoofden der plaatselijke besturen, alsmede de ontvangers der directe belastingen, enz., aangeschreven, om ieder, zoo veel hem betreft, het noodige te beramen, ten einde in tijds worde overgegaan tot de beschrijving en opvolgende werkzaamhe-

den tot heffing der belasting voor het vee-fonds over het jaar 1841, en zulks onder naauwkeurige inachtneming der voorschriften, daarvoor bij de wet van 30 mei 1840 en de resolutie van het departement van financien, van 13 juni daaraanvolgende, gegeven. Z. Exc. heeft tevens bepaald, dat de zoo even vermelde beschrijving uiterlijk vóór den 15den februari aanstaande zal moeten afgeloopen zijn, en dat het kohier van iedere gemeente, vóór den 15den april daaraanvolgende, bij den betrokken arrondissements inspecteur zal moeten ingekomen zijn, om binnen de daarop volgende veertien dagen aan hem gouverneur overgelegd te worden.

— Men verneemt, dat Z. M. dezer dagen op pensioen gesteld zou hebben de luitenant-generaals graaf *van der Goltz*, baron *van Geen*, baron *van der Capellen* en *Boreel*; en de generaal-majoors baron *Snouckaert van Schauburg* en baron *de Perponcher*.

Men verzekert, dat Z M. den generaal-majoor *Klerck* tot adjudant van Z. K. H. den prins *van Oranje* heeft aangesteld.

Voorts wil men, dat de generaal majoor *Schuurman* het kommando over de divisie van het leger, thans onder het bevel van den luitenant-generaal *van Geen* staande, zou hebben bekomen, en dien volgens zijn hoofdkwartier te Breda zou vestigen.

Nog is door Z. M. benoemd:

Tot luitenant-generaal, de generaal-majoor baron *des Tombe*, wien tevens, ter vervanging van den baron *van der Capellen*, het opperbevelhebberschap over de vesting Maastricht is opgedragen. (*Handelsblad.*)

's Gravenhage, *3 jan.* Gisteren avond is er bij Z. M. den koning, en wel in het paleis van Z. M. koning *Willem Frederik*, graaf *van Nassau*, een groot en luisterrijk bal gehouden, dat door omstreeks 800 personen is bijgewoond en tot laat in den nacht geduurd heeft.

Zierikzee, *31 dec.* Dezer dagen is door de commissie ten nutte dezer stad uitgegeven een plan tot vestiging eener scheeps-reederij, waarvan de schepen zullen worden gebouwd op de scheepstimmerwerf dezer stad, en geschikt zijn voor de vaart op de Oost-Indiën. Het kapitaal zal hoogstens bedragen tweemaal honderd duizend gulden, en deze inrigting in werking komen, zoodra genoegzame gelden zullen zijn ingeschreven tot aanbouw van het eerste schip. Moge dit plan eenen ruimen bijval en ondersteuning vinden, en alzoo de aanbouw van schepen op gezegde werf, waarbij de stad en hare inwoners zooveel belang hebben, meer en meer worden gevestigd en uitgebreid.

Maastricht, *31 dec.* Bij besluit van 23 dezer heeft Z. M. bepaald, dat de burgemeesters der gemeenten van het hertogdom Limburg, welke voor een jaar waren benoemd, in hunne functiën zullen worden gecontinueerd tot aan de bepaalde organisatie van het hertogdom. (*J. d. L.*)

Arnhem, *3 jan.* Wij zijn thans in staat gesteld om het adres van den heer *Lipman* in zijn geheel mede te deelen. Ziehier hetzelve:

Adres van Mr. S. P. Lipman, tegen de wettigheid der geloofsbrieven van de nieuw-benoemde leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal voor Noord-Holland.

» Geeft met betuiging van eerbiedige hoogachting te kennen Mr. *S. P. Lipman*, advokaat te Amsterdam,

» Dat de adressant, tot zijn innig leedwezen, heeft vernomen, dat, niettegenstaande het vrij algemeen verspreid gerucht, dat de nieuwe regering het bestaande misbruik bij besluit zou hebben opgeheven, nogtans bij de eerste buitengewone vergadering der provinciale staten van Noord-Holland, bijeengeroepen ter verkiezing van twee afgevaardigden der provincie tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Z. Exc de commissaris des konings, welke in die vergadering voorzit, zich bevoegd heeft geacht aan de stemming deel te nemen, en alzoo heeft geconcurreerd tot de benoeming van de aldaar gekozen afgevaardigden.

» Het vordert geen betoog, dat de grondslag van eenen constitutionelen regeringsvorm bestaat in onafhankelijkheid der verkiezingen, hetzij dezelve binnen engeren kring door weinigen, of op eene breede schaal door het gansche volk worden uitgeoefend.

» Met deze onafhankelijkheid is het onbestaanbaar dat een commissaris des konings eenigen invloed op de verkiezing uitoefene, veel min daaraan een werkelijk en dadelijk aandeel neme. Nimmer en in geen geval, onder geene modificatie, in geenen vorm kan de volksvertegenwoordiging in haar geheel of voor een gedeelte, een uitvloeisel zijn van het koninklijk gezag.

» De grondwet heeft aan de provinciale staten de benoeming der volksvertegenwoordigers bij uitsluiting opgedragen. Geene andere magt, geen ander gezag, geen ander ligchaam, met een woord, niemand buiten de provinciale staten, is daartoe eenigzins bevoegd.

» De leden der Staten-Generaal worden op hunne beurt gekozen door de drie standen der provincie; de commissarissen des konings zijn veelal geene ingezetenen der provincie, en zij worden door den koning alleen aangesteld: zij zouden derhalve bij geene mogelijkheid *leden* der staten-provinciaal *kunnen* zijn: zij kunnen derhalve geen deel nemen aan eene magt of bevoegdheid welke alleen opgedragen is aan de staten-provinciaal, zamengesteld uit *leden*, door de drie standen der provincie, uit de ingezetenen der provincie gekozen.

» Maar alleen uit de bepaling dat de staten-provinciaal zamengesteld zijn uit *leden*, moet reeds noodwendig volgen, dat de magt, welke aan de staten-*provinciaal* bij de grondwet is toegekend, alleen door de *leden* derzelve kan worden uitgeoefend. De commissarissen des konings zijn geene *leden* der staten-provinciaal; zij zitten slechts in de vergaderingen voor: de geheele tweede afdeeling van het IVde hoofdstuk der grondwet, handelende van de magt der staten-provinciaal, heeft dus op de commissarissen des konings geen betrekking; het is in die afdeeling van dat hoofdstuk, dat de verkiezing der leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staten provinciaal is toevertrouwd.

» De leden der provinciale staten zweren de reglementen der provincie te zullen bevorderen. Na het afleggen van *dien* eed, aanvaarden zij hunne functiën en oefenen de hun toegekende magt uit. Van de commissarissen des konings wordt die eed niet gevorderd: ook daarom kunnen zij de magt niet uitoefenen, welke alleen aan de aldus beëedigde leden der staten-provinciaal toekomt.

» Het collegie der gedeputeerde staten wordt door de staten der provincie *uit hun midden* benoemd. De commissarissen des konings zouden nimmer tot dit collegie kunnen benoemd worden; en evenwel zijn alle leden der staten-provinciaal, zonder eenige uitzondering, tot het collegie van gedeputeerden benoembaar. Hij, die dus alleen, namens den koning, voorzit in de vergaderingen der staten-provinciaal en der gedeputeerde staten, maar die bij uitsluiting niet benoembaar is tot het collegie van gedeputeerden zelve, moet dus ook geen lid zijn van de staten-provinciaal, geen deel hebben aan hunne magt.

» Wanneer derhalve een of meerdere commissarissen des konings — want wat belet, er meerderen in ééne provincie aan te stellen? — zich eene magt aanmatigen, welke alleen aan aldus gekozen en beëedigde ingezetenen, vertegenwoordigers der drie standen van de provincie, leden der staten-provinciaal, verkiesbaar tot het collegie van gedeputeerden toekomt — en zoodanige magt wordt vereischt tot het verkiezen der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal — dan geschiedt zulks met openbare miskenning der meest stellige en nadrukkelijke verordeningen der grondwet, wanneer zij den eed van getrouwheid gezworen hebben.

» Maar hunne van den koning ontvangene instructie magtigt hen!

» Dan is die instructie klaarblijkelijk in strijd met de grondwet, waaravan geen besluit eenige afwijking kan wettigen, gelijk onlangs te regt door HH. Exc. de commissarissen des koning in Vriesland en Zuid-Holland is begrepen.

» De leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de vergadering van de staten der provincie Noord-Holland onlangs gekozen, zijn derhalve ongrondwettig gekozen. Tot de keuze heeft een daartoe onbevoegd persoon medegewerkt, en het zal wel geen betoog behoeven dát eene stemming, waaraan een ongekwalificeerd persoon, en daarenboven *de meest ongekwalificeerd persoon der provincie*, als vertegenwoordigende het koninklijk gezag, heeft deel genomen, volslagen onwettig is.

» De adressant gevoelt hoe moeijelijk het voor vele leden van UEd. Mogs. Achtbare vergadering zijn moet, een vraagpunt te beoordeelen, hetwelk tot heden nimmer in dezelve opzettelijk is onderzocht; maar hij achtte zich verpligt hetzelve met bescheidenheid, maar met aandrang tevens, aan de beslissing van UEd. Mog. te onderwerpen. Hij kent zich hierbij vrij van alle persoonlijke overwegingen, van alle zucht ook tot stelselmatigen tegenstand; en hij verwacht met vertrouwen dat door U Ed. Mog. dat groote beginsel erkend, deze grieve alzoo weggenomen, en de grondwet gehandhaafd zal worden."

Amsterdam, 27 december 1840.

(get.) S. P. LIPMAN.

— Z. Exc. de staatsraad, gouverneur van Gelderland, heeft in het provinciaal blad van den 28sten december ll., n°. 121 — ingevolge eene missive van Zijne Exc. den minister van binnenlandsche zaken, daarbij achtereenvolgens eenen uitdrukkelijken last van Z. M., den gouverneur uitnoodigende, om de noodige maatregelen te nemen, ten einde de bestaande verordeningen omtrent de wering van de bedelarij met klem worden ten uitvoer gelegd — de stedelijke en plaatselijke besturen in Gelderland ten nadrukkelijkste aangeschreven om alle personen, die bedelende gevonden worden, zonder eenige de minste oogluiking te arresteren en aan den gewonen regter over te geven, of anderzins met hen te handelen, overeenkomstig art. 3 van Zr. Ms. besluit dd. 12 october 1825 n°. 175; provinciaal blad n°. 146.

Mengelwerk.

HUWELIJKS VOORSTEL (1).

» Ik, ondergeteekende, ben erfelijk eigenaar van een landgoed en een nieuw opgebouwd kasteel, gelegen in een schoon gedeelte der woudstreken van Beijeren. Het kasteel, waarin zich vele ruime en prachtig fraaije appartementen bevinden, is omringd door bergen, heerlijke weidegronden, velden met beeken en slooten kronkelend doorsneden, in welke men met de snoet kan visschen, en bosschen met overvloedige jagt. Het landgoed ligt in een bekoorlijk dal, waar de Muzenstad, met hare zoo talrijke oude torens, oud-ridderlijke burgten, en middel-eeuwsche bouwvallen, de ziel met dichterlijke herinneringen vervult. Maar, hoe genoegelijk dit verblijf ook moge zijn, voor hen, die het landelijk leven naar de verzen van *Virgilius*, *Horatius* en *Delille* beoordeelen, ik voor mij, vind het te naargeestig en eentoonig, om niet te wenschen, een ander iemand met mij in mijne heerlijke appartementen te zien en om nog langer in mijne spiegels alleen mijn eigen *ik* te bekijken. Ik heb dus besloten om, even als andere lummels, mij in den echten staat te begeven, en, daar men mij verzekerd heeft, dat de huwelijken in den hemel besloten zijn, en het trouwen slechts eene loterij is, wil ik eens zien wat de hemel mij beschoren heeft, en welk schoon schepsel het rad van avontuur voor mij heeft bestemd.

» Met dit oogmerk, plaats ik deze advertentie in alle dagbladen en tijdschriften, ten einde mijne begeerten aan alle jonge dames bekend te maken. Die, welke ik verlang te huwen, moet tusschen de zestien en twintig jaren zijn, schoon haar, mooije tanden en een lief, net voetje hebben; zij moet van goeden huize en zonder blaam zijn. Zij moet zich smaakvol sierlijk kleeden, maar alleen in zijde of fluweel, en in geene andere stoffen. Zij moet geene oorringen, hangers, kettingen, ringen of iets dergelijks van dat domme tuig dragen; zij moet ook geene pantoffels, hoeden met veel linten of strikken, valsch haar, enz. dragen, noch hare japonnen of kleedjes strikt naar de mode laten maken; want ik weet niets dommer dan zoo de eene de andere na te apen, even als de schapen grazende elkander volgen. Zij moet hare kleedij naar haren eigen smaak, naar hare fantaisie laten maken, zonder er op te letten wat de dames *du bon ton* daarover gelieven te zeggen. Zij moet kunnen te paard rijden en eene cabriolet mennen, of anders moet zij het leeren. Onder geen voorwendsel hoegenaamd mag zij beursjes, mutsjes, of wat ook breijen, want dit handwerkende tijdverdrijf is wel, wat de duivel het gruwelijkste voor de vrouw heeft uitgevonden. Zij zal niet musiceeren, dan wanneer zij in deze kunst eene wezenlijke virtuos is geworden, want niets is dengenen die ons komen bezoeken aanstootelijker dan slechte muziek te moeten aanhooren. In huis zal zij volkomen meesteresse zijn, met opzigt tot hetgeen de huishoudelijke belangen betreft, en, wat mij belangt, zal ik zeer gaarne haar in alle hare redelijke caprices haren wil vrij laten, want ik ben de verklaarde vijand van alle lijdelijke gehoorzaamheid en van alle onderwerping die naar slavernij gelijkt, welke, dank zij der heilige kerk, de bron is van alle knibbelarijen en misnoegen.

» Maar, zij zal mij op alle mijne reistogten, op alle mijne uitstapjes moeten vergezellen, omdat, naar mijne wijze van zien, de vrouw een kleinood is, waarover de man nacht en dag moet waken, en omdat het hem niet voegt in de herbergen en hotels lekker en prachtig te [illegible], terwijl zijne vrouw zich t' huis alleen zit te vervelen. Zij moet niet, zoo als in vele huishoudens gebruikelijk is, iets het allerminste uit het oog verliezen,

(1) Als advertentie in een dagblad geplaatst.

van al wat geschikt is om de waardigheid der vrouw op te houden; noch ook moet zij ooit zich vernederen om het eerst haren man te liefkoozen of te streelen, zoo als zoo vele arme vrouwen gedwongen zijn dit te doen, naar de luimen van haren norschen dwingeland. Als ik de uitdrukkingen: zij moet, zij zal moeten, zij moet niet, hier heb gebezigd, wil ik daarmede geenszins haar eene slavernij opleggen; maar wel haar een kontrakt, eene onderlinge overeenkomst, voorstellen, die haar kan gelukkig maken. Op den dag van het huwelijk zal zij 30,000 guldens in Russische of Pruissische schatkistbons ontvangen, waarvan zij verpligt zal zijn de renten tot hare vermakelijkheden en genoegens te verteeren, want er bestaat geene verfoeijelijker ondeugd dan de geldgierigheid. Krachtens ons kontrakt zal het haar ontzegd zijn, te dansen, omdat ik er niet op gesteld ben, mijne vrouw als eene marionettenpop te zien hopsa-springen. Als zij zelve eenig fortuin bezit, behoeft zij mij dit niet ten huwelijk aan te brengen, zij zal daarover, even als over de intressen daarvan, naar haren zin beschikken, doch in geen geval, onder welk pretext ook, zullen die intressen mogen gekapitaliseerd worden, daar niets hatelijker is dan de vrekkigheid, en niets dwazer dan voor anderen schatten te vergaderen. De philosophie, door welke mijn gedrag wordt bestuurd, bestaat in de genoegens des levens te genieten en bestendig opgeruimd van geest te zijn.

» Nu moet ik ook iets van mij zelven zeggen. Als ik regt goed mijn almanak nazie, dan tel ik wel 70 jaren leeftijds, maar als men naar mijne kracht en gezondheid oordeelt, ben ik niet ouder dan 25 jaar. Ik ben altijd vrolijk: ik zoek het vermaak overal, waar de strengste wet der eer het toelaat te vinden. Als er dus ergens eene schoone jonge juffer is, die wil te paard rijden en reizen of met haren echten man te huis blijven zitten, die wel oud, maar nog krachtvol, vrolijk, opgewekt en werkzaam is, zoo kan zij mij schrijven en ik zal tot haar komen, haar zien en mij aan haar vertoonen, om het even waar zij woont, mits niet buiten het Europisch vastland; terwijl, indien het huwelijk niet wordt voltrokken, ik mij op mijn eerewoord verbind, nimmer haren naam te noemen."

Munchen, *in den Zwarten Adelaar*, 15 dec. 1840.

THEODORUS, BARON VON HALLBERG VON BROCK, *Kommandeur der orde van St Michiel, ridder der St. Anna-orde, kapitein-kolonel van Rijn en Moezel.*

De speelkaarten.

Iedereen kent de speelkaarten, maar slechts weinigen misschien is hare geschiedenis bekend.

Vele oudheidkenners waren van meening, dat de speelkaarten eerst omtrent 1390 tot verstrooijing en vervrolijking van den waanzinnigen koning KAREL VI van Frankrijk uitgevonden werden. Maar reeds in 1299 waren zij in Italië bekend. Omstreeks 1320 kwamen zij in Duitschland, omstreeks 1387 naar Spanje, alwaar koning JUAN van Castilië een edict uitvaardigde, hetwelk » deze uitvinding der hel" in hare kiemen verstikken moest. Volgens het woordenboek der Madridsche akademie zouden zij door NIKOLAAS PEPPIN, volgens anderen door JACQUEMIN GRINGONNEUR, wapenschilder van KAREL VI, uitgedacht wezen. JOHANNEAU beweert dat zij eene Oostersche uitvinding zijn, en, door de Saracenen naar Europa gebragt, in Frankrijk reeds onder KAREL V bekend, toenmaals echter zeer schaarsch en duur geweest, naardien de houtsneekunst nog niet ontdekt was.

Eerst tusschen 1430 en 1460 schijnen de kaartebeelden hunne tegenwoordige namen bekomen te hebben. ARGINE, de naam van klaverenvrouw, is een anagram van Regina, waaronder men MARIA VAN ANJOU, gemalin van KAREL VII, verstond; RACHEL, de ruitenvrouw, was AGNES SOREL, de maîtres des konings; PALLAS, de schoppenvrouw, was de maagd van Orleans; JUDITH, de hartenvrouw, was ISABEAU DE BAVIÈRE, moeder van KAREL VII. De vier koningen: DAVID, ALEXANDER, CESAR en CHARLEMAGNE, stellende vier vorsten van dien naam voor; de hovelingen van dien tijd vergeleken KAREL VII bij DAVID. De vier knechten: OGIER, LANCELOT, LA HIRE en HECTOR DE GALARD zijn mede historische personen; de beide eersten waren dappere ridders uit den tijd van KAREL *den Groote*; de twee laatste, beroemde veldheeren onder KAREL VII. De naam *Valet*, knecht, was te voren een eeregraad die de ridderwaardigheid verleende. De knechten vertegenwoordigen den adel, de andere kaarten tot aan de tien duiden de soldaten aan. Zelfs de kleuren hadden hare beteekenis. *Coeur* (harten) beteekende moed en dapperheid; *pique* en *carreau* (schoppen en ruiten) de wapening, en *treffle* de levensmiddelen voor, waarop een veldheer, als hij een leger te veld heeft, bijzondere acht slaan moet. Het aas was het symbool des gelds, de hoofdzaak bij elken krijg, dat alles overwint.

De kleuren evenwel worden nog anders verklaard. In de middeleeuwen vooral tot tijdverdrijf der hooge standen dienende, zou ook wel in de levenswijze der personen de eenvoudigste en zekerste uitlegging der emblemen te vinden zijn. Geloof, liefde, kamp en spel waren de hoofd-bestanddeelen waaruit het ridderleven bestond; aan het eerste beantwoordt klaveren (het kruis), hetwelk ook tevens als herinnering der kruistogten zou kunnen beschouwd worden; aan het tweede, het hart, aan het derde *pique* (de punt des lans) en aan het vierde de dobbelsteenen (*carreau*). Daar in de wapenkunde zoowel als in de bouwkunst de drie bovenste randen van een kruis dikwijls in de gedaante van een klaverblad uitloopen — *la croix trefflée* — zoo wordt het kruis op de kaarten ook wel *treff*, *treffle*, klaveren, genoemd; terwijl de overeenkomst van het bovenste gedeelte eener hellebaard of piek met het ijzer eener schop tot de benaming *schoppen* aanleiding kan hebben gegeven. Zoo ook kon wel monarchismus, ridderlijke galanterie en leenroerigheid aangeduid worden in de drie beelden — *roi*, *dame*, *valet*, koning, vrouw, ridder, — het laatste ten onregte door boer overgebragt, daar *valet* en *écuyer*, in het oude Fransch, den laagsten rang des adels beteekenen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 4 Jan. 2 El 5 Palm 0 Duim; gew. 7 Duim; gev. 0 D.

Beursberigt.

Effecten-Societeit ten $4\frac{1}{2}$ ure.

Zondag 3 Januari.

Certificaten werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $49\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$. Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 159 à $\frac{1}{4}$ nominaal Ardoins 5 pCt. $22\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$. Coupons $17\frac{1}{8}$. Russen 1840 4 pCt $86\frac{1}{4}$.

De handel in deze fondsen was ook heden niet belangrijk, evenwel waren de prijzen in het algemeen iets vaster; vooral die der Adoins, die, ten gevolge van de hooger buitenlandsche merken, $\frac{1}{4}$ pCt. hooger dan gisteren bleven.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.